

ЗОВНІШНІ ТА ВНУТРІШНІ ФАКТОРИ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Семаль Н.В., Звонар В.В.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,
кафедра фізичного виховання

Ключові слова: професійна підготовка, фізичне виховання, система освіти, зовнішні та внутрішні фактори.

Вступ. Важливе місце в системі освіти посідає питання професійної підготовки майбутніх фахівців. Адже фізичне виховання суспільства, насамперед, пов'язано з вчителем фізичної культури, його особистістю, педагогічною майстерністю, професійними знаннями та компетентністю [1]. Тому виникає потреба всебічного аналізу основних напрямків освітньої системи підготовки майбутніх фахівців, що уможлиблює моделювання та впровадження інноваційних технологій у ЗВО, спрямованих на оптимізацію їх діяльності. Особливої уваги, на наш погляд, потребує розгляд зовнішніх та внутрішніх факторів, які впливають на професійний розвиток майбутніх фахівців.

Метою дослідження є визначити та охарактеризувати фактори професійного розвитку майбутніх вчителів фізичної культури.

Матеріали та методи. Для дослідження нами використані наступні методи: теоретичний аналіз та узагальнення даних науково-методичної літератури, спостереження, опитування, методи математичної статистики.

Процес професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури постійно знаходиться в полі зору наукових колективів і окремих науковців. За останні роки в Україні проведено безліч науково-практичних конференцій присвячених цій проблематиці. Питання розвитку професійної підготовки досліджено в працях: Г.М. Арзютов, О.М. Вацеба, Б.Ф. Курдюков, О.С. Куц, Л.П. Сущенко, Б.М. Шиян, Ю.М. Шкретій, О.В. Тимошенко та ін. На процес професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури впливають багато різноманітних факторів: економічна, політична та суспільна ситуація в країні, особливості освітнього процесу, специфіка профілю навчання, мотивація, форми, методи і засоби навчання, впровадження інноваційних технологій та ін. Ці чинники можуть прискорювати, активізувати або сповільнити освітній процес.

Фактори, які впливають на освітню систему підготовки майбутніх фахівців науковці поділяють на зовнішні та внутрішні. Зовнішні (ситуаційні) фактори, які стосуються освітньої системи – суспільні, соціально-культурні, нормативно-правові, навчально-виробничі, навколишнього середовища. Внутрішні (інституційні) фактори впливу у ЗВО, в яких проводиться підготовка майбутніх фахівців – матеріально-фінансові, санітарно-гігієнічні, наукові, навчально-методичні, процесуально-змістові, організаційно-технологічні.

Результати дослідження. У педагогічній науці і практиці професійний розвиток майбутніх фахівців розглядається як процес підготовки студентів ЗВО до виконання конкретних видів професійної діяльності, оволодіння ними сукупністю знань, вмінь та навичок. Аналіз науково-методичної літератури та педагогічне спостереження свідчить про те, що цей процес супроводжується впливом багатьох факторів, які

формують особистість майбутніх фахівців фізичної культури. Виникає потреба визначення найбільш суттєвих із них та дослідження їх впливу на результативність професійної підготовки.

Внутрішні фактори професійного розвитку студентів пов'язані із інтересом до знань, до пізнавальної, наукової та професійної діяльності, заняття самостійною роботою, самоконтролем та бажанням досягнути поставлених цілей. Фактори, які впливають на професійний розвиток особистості включають схильність до конкретної діяльності, інтереси та цінності, характер особистості, інтелектуальні, моральні та етичні якості. Важливим є усвідомлення майбутнім фахівцем своєї ролі у суспільстві та бажання до самовдосконалення і самоосвіти.

Важливим зовнішніми чинниками є авторитет і компетентність викладача, що дає змогу мотивувати студентів професійної спрямованості. Професійна спрямованість та навчальна мотивація виражена цілеспрямованим підходом студентів до навчальної діяльності, під час якої вони оволодівають знаннями, вміннями та навичками. Надалі професійна спрямованість переростає в професійне ставлення студентів до наступної педагогічної діяльності.

Аналіз результатів опитування студентів, щодо факторів, які вплинули на вибір майбутньої професії свідчить, що більшість, а саме 67% респондентів вважає, що статус та особистість педагога у суспільстві є дуже вагомим. Важливими факторами для студентів стали думка в сім'ї та відношення друзів і колег - 21%. 12% респондентів відмітили, що необхідними умовами є також матеріально-технічне забезпечення в професійній діяльності.

Висновки

Узагальнення науково-педагогічного дослідження та аналіз літературних джерел дає змогу зробити наступні висновки:

- важливе місце в системі підготовки фахівців фізичної культури посідає визначення змісту і структури професійної діяльності, а також виконання педагогічних функцій та обов'язків

- на професійний розвиток майбутніх фахівців впливає безліч факторів, які впливають як на саму систему освітнього процесу так і на розвиток особистості.

- студенти визначили чинники, які вплинули на вибір професії та усвідомлюють значення майбутньої педагогічної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Антоненко О.В. Підготовка майбутнього вчителя фізичного виховання до інноваційної навчальної діяльності [Електронний ресурс] / Антоненко О. В. // Електронний архів наукових публікацій Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. — 2008. — С. 77—81.
2. Гуревич Р. Професійна спрямованість як принцип навчання у професійно-технічних навчальних закладах / Гуревич Р., Коломієць А. // Професійно спрямоване навчання і виховання особистості : зб. наук. праць / за ред. Г. П. Васяновича.- Львів : ЛДУБЖД, 2006. — С. 49—63.
3. Зубанова Н.Ю. Формування професійно-педагогічної спрямованості особистості майбутнього вчителя фізичної культури: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. вих. і спорту : спец. 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення». Н. Ю. Зубанова. — Луцьк, 1999. — 17 с.